

TÜRKİYE'YE YENİ GETİRİLECEK KDV SİSTEMİ DÜZ ORAN UYGULAMASI

Sayın Maliye Bakanı Naci Ağbal, yakın bir zaman önce yaptığı açıklamada; İngiltere'de kullanılan sistem temel alınarak KDV ödemeleri için düz oran uygulamasını getirmeyi planladıklarını söyledi. Ağbal, bu değişikliğin KOBİ'lere yönelik olduğunu ve yaklaşık 1 milyon vergi mükellefini etkileyeceğini de sözlerine ekledi.

Bu ayrıntılar, Türkiye'nin önümüzdeki haftalarda açıklayacağı modelin, küçük işletmelere yönelik olan İngiliz sistemini yakından takip edeceği izlenimini uyandırıyor.

Standart bir KDV sisteminde bir işletme, satın aldıklarına (girdi) ödediği KDV miktarını, sattıklarına (ürün) ödenen KDV miktarından düşer. Aradaki fark, devlete (hükümete) ödenir.

Düz oran sisteminde ise iki aşamalı bu işlem, tek aşamada basitleştirilmiştir.

Yeni sisteme katılan bir şirket, KDV dahil satışlarının düz oranına tekabül eden bir miktarı, devlete (hükümete) KDV olarak öder.

Örneğin, İngiltere'de KDV oranı yüzde 20 iken, bir hazır yemek şirketi için uygulanan düz oran; yüzde 12.5'dur. Müşterisine 1,000 sterlinlik fatura kesen bir hazır yemek şirketi, yüzde 20'lik standart KDV oranını uygular ve müşterisinden toplam 1,200 sterlin tahsil eder. Şirket sahibi, ödeyeceği düz oranın, 1200 sterlinin yüzde 12.5'una tekabül eden 150 sterlin olduğunu en baştan bilir.

Bu sistem, küçük işletmeler için KDV hesaplamalarını basitleştirip, defter tutmayı kolaylaştırır. Basitleştirilmiş bu sistem, hükümetin küçük işletmelerden adil bir şekilde vergi almasını ve sahte belge ibrazını azaltmayı sağlar. Hükümetin, uygulanacak düz oranı, tahsil ettiği vergi miktarının düşmesine yol açmayacak bir seviyede belirlemesi gerekmektedir. Bunun sonucu olarak, İngiltere'de uygulanan düz oran, işletmelerin hammadde veya girdileri ne kadar yoğun olarak kullandığına bağlı olarak değişkenlik gösterir. Çok az ürün satın alan "sınırlı maliyet", işletmeler için yüzde 16.5 gibi yüksek bir oran iken, muhasebeci, mimar ve IT şirketleri için yüzde 14.5 ve gıda veya çocuk giysisi perakendecileri için ise yüzde 4 gibi düşük bir rakam uygulanmaktadır.

Bakan Ağbal, yüzde 10 civarında bir düz orana işaret etti, ama sistemin burada nasıl işleyeceği henüz net değil.

İngiltere'de sisteme dahil olmak gönüllülük esasına dayanmaktadır, bu nedenle birçok işletme, düz orana tabii olmanın daha yüksek ya da daha düşük KDV masrafına yol açıp açmayacağı konusunu dikkatle değerlendirmek zorunda kaldı.

İngiltere'deki sistem, KDV kaydı olan ve KDV hariç 150.000 sterlinin altında (700.000 TL'nin biraz altında) vergilendirilebilir bir ciroya sahip işletmelere açıktır. Sistem, 2002 yılında uygulamaya konuldu, fakat o zamandan beri açıkların kapatılması ve değişik iş branşlarının düz oranlarının ayarlanabilmesi için çok sayıda değişikliğe uğradı.

Temennimiz, bu sistemin alt yapısının düzgün kurulması ve baştan itibaren kolay anlaşılır ve faydalı olmasıdır. Aceleyle getirilerek biran önce uygulanması yerine, mükellef gruplarının ve meslek mensuplarının görüşlerinin alınması, mevcut alternatif sistemler var ise karşılaştırılması ve geçişte çıkabilecek aksaklıklarda mümkün olduğunca esnek davranılması gerekmektedir.

Kaan DEMİROĞLU
Yeminli Mali Müşavir